

PRESENT SIMPLE TENSE

Hozirgi zamon

Guliston davlat pedagogika instituti

Pedagogika va psixologiya kafedrasi o'qituvchisi

Berdiqulova Mahbuba Erkinjon qizi

Tillarni o'qitish fakulteti talabasi

Keldiyorova Zarina Bektosh qizi

zarinakeldiyorova46@gmail.com

Annotatsiya: *Ingliz tilida ham boshqa tillardagi kabi zamon kategoriyasi muhim ahamiyatga ega. Chunki zamonlar ish-harakatning qaysi davr, qaysi payt va qachon sodir bo'lganini aniqlashda yordam beradi, hamda voqealarni tartiblaydi. Ushbu maqolada zamon kategoriyasining asosiy turlaridan biri bo'lgan Present Simple ya'ni hozirgi zamon haqida so'z yuritiladi.*

Kalit so'zlar: *present simple, daily actions, habits, general truths, do, does, suffixes: -s, -es.*

Bilamizki, zamon kategoriyalari tilshunoslikning morfologiya va sintaksis bo'limlarida asosiy mavzulardan biri hisoblanadi. Hozirgi zamon ya'ni present simple esa zamon kategoriyalarining boshi desak ham adashmaymiz. Present Simple zamon ingliz tilida eng ko'p ishlatiladigan zamonlardan biri bo'lib, u asosan doimiy, takrorlanadigan yoki umumiy haqiqatlarni ifodalash uchun xizmat qiladi. Quyida uning ishlatilish holatlari kengroq tushuntirilgan:

1. Muntazam takrorlanadigan harakatlar uchun: Bu zamon insonning kundalik hayotida doimiy ravishda bajaradigan ish-harakatlarini bildiradi. Masalan, har kuni qilinadigan ishlar, odatlar va rejalar. „I wake up early every day - Men har kuni erta turaman“. Bu yerda harakat doimiy takrorlanadi.

2. Umumiy haqiqatlar va ilmiy faktlar uchun: Tabiat qonunlari, ilmiy ma'lumotlar va doim to'g'ri bo'ladigan faktlar uchun ishlatiladi. „The Earth goes

around the Sun - Yer quyosh atrofida aylanadi“. Bu faktlar o‘zgarmaydi doim haqiqiy.

3.Jadval va rejalashtirilgan vaqtlar uchun: Transport, dars jadvali, tadbirlar va rasmiy rejalarda ushbu zamon ishlatiladi. „The trains leaves at 6.pm - Poyezd soat 6 da jo‘naydi“. Bu holatlar oldindan belgilangan jadvalga tegishli.

4.Doimiy holatlar (barqaror vaziyatlar) uchun: Uzoq vaqt davom etadigan yoki o‘zgarmaydigan holatlar uchun ishlatiladi. „She lives in Tashkent - U Toshkentda yashaydi“.

Shuningdek,Hozirgi zamon tuzilishiga ko‘ra 3 ga bo‘linadi: darak,so‘roq va inkor.

1.Darak(Positive form)

Subject (S) + Verb (V) -s, -es.

Shaxs	Formula	Misol
I	I+V	I play football.
You	You+V	You read books.
We	We+V	We go to school.
They.	They+V	They watch TV.
He/she/it	+V -s, +V -es,	He plays tennis. She wash his hands.

2.Inkor (negative form)

Subject + don't/doesn't +Verb

Shaxs	Formula	Misol
I	I do not (don't) + V	I don't play football.
You	You don't + V	You don't read books.
We	We don't + V	We don't go to school.
They	They don't + V	They don't watch TV.
He/She/it	does not (doesn't)+V	She doesn't play tennis.

-es; qo‘shimchasi qo‘shiladigan fe‘llar:

Go - goes

Fix - fixes

Do - does

Pass - passes

Watch - watches

Teach - teaches

3. So‘roq (question form)

Do/Does + Subject + Verb

Shaxs

Formula

Misol

I	Do/does + I + V ?	Do I play football ?
You	Do/does + You + V ?	Do you read books?
We	Do/does + We + V ?	Do we go to school?
They	Do/does + They + V ?	Do they watch TV?
He/She/it	Does + He/She/it + V?	Does she play tennis?

Xulosa:

Presente simple ya'ni hozirgi zamon ingliz tilining eng asosiy zamonlaridan biri bo'lib, harakatning muntazam, takrorlanadigan va umumiy haqiqatlarda ishlatiladi. Hozirgi zamon yordamida nafaqat ayni paytdagi harakatlar, balki ilmiy haqiqatlar, yaqin kelajakdagi rejalar va umumiy harakatlar ham ifodalanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Murphy, Raymond. English Grammar in Use. Cambridge University Press, 1985 (1-nashr), 2019 (5-nashr).
2. Azar, Betty Schramper. Understanding and Using English Grammar. Pearson Education, 1989.
3. Azar, Betty Schramper; Hagen, Stacy A. Basic English Grammar. Pearson Education, 2022.
4. Swan, Michael. Practical English Usage. Oxford University Press, 2016 (4-nashr).
5. Azar, Betty Schramper; Hagen, Stacy A. Understanding and Using English Grammar. Pearson Education, 2009 (4-nashr).